

időtartamban. Nem kizárólag odaadó rajongással veszi körül kistestvérét, ellenvéleménye van, kifejezi negatív érzéseit, nem örül annak, hogy közösségbe mehet, hat évesen nem hajlandó ötször negyvenöt percet passzívan üldögelni – és vég nélkül folytathatnánk tovább.

Pedig ezek a gyerekek még „csak” saját vér szerinti gyerekeink, fogantatásuk előtt nem adhattuk le a rendelést, hogy magas, vékony, göndör hajú lány legyen, kivételes intelligenciával, különleges zenei érzéssel és kiemelkedő tenisz-tehetséggel. Mégis elvárjuk, hogy másolatok legyenek, ha nem is saját magunk, de elképzeléseink, ideáljaink másolatai. A lap, amelyben ez az írás megjelenik, több cikkében is a testi fenytéssel foglalkozik. Végre beszélni lehet erről ma Magyarországon. Ma Magyarországon még mindig ott tartunk, hogy a gyerekek testi fenytéséről, illetve annak lehetséges alternatíváiról beszélünk. A kérdés még mindig az, hogyan érzük el, hogy gyerekeink megfeleljenek elvárásainknak. A modern fejlődéslelektan és pedagógia a nevelést mint olyat múlt időbe teszi (ld. pl. Alice Miller és Vekerdy Tamás könyveit), és a gyermek biztonságának garantálásáról, saját személyiségének kibontakoztatásáról, fejlődésének követéséről beszél.

Természetesen nem arról van szó, hogy gyermekeink születésüktől fogva tökéletesen „önműködő”, érett személyiségek, és lehetetlen károsításuk nélkül bármit is elérni náluk. De az, hogy mit tartunk célnak, és mit kerülendőnek, hol van az elfogadhatatlan határa, nagyban függ saját gyerekkorunktól, neveltetésüinktől. Egyáltalán, mi van a fejünkben, amikor gyereket vállalunk? Nagyban széles a határ az akár klónozási igényekig eljutó határozott elképzelések és a gyerek saját személyiségének való teljes önávétel két szélsősége között. Biztosan nem létezik mindenki számára egységes, adott ideális pont ezen a hosszú skálán. Viszont gyermekvállalásról, gyereknevelésről, testi fenytésről vagy fegyelmezésről lehetetlen érdemben gondolkodnunk anélkül, hogy tisztáznánk azt az alapvető kérdést, mi az, amit (el)várunk gyermekeinktől? A *Blueprint* című könyv bemutat egyfajta választ arra, hogyan reagál egy gyerek a vele szemben megfogalmazott igencsak határozott elvárásokra. Mind gyermekvédelmi szakemberként, mind szülőként jobban járunk, ha igyekszünk ezeket azelőtt átgondolni, hogy a gyerekektől kapnánk meg a választ...

Neményi Eszter

A hivatkozott irodalom a szerkesztőségben elérhető.
Charlotte Kerner: *Blueprint – a másolat*, Pont kiadó, 2004.

„Elalvás előtt még egyszer megfürdeni a hullámverés jó fényében”

„– Már nem te vagy a legjobb barátom.

Sarkon fordult és kézen fogta Petert. Csatlakoztam kettejükhez. Barbara nyelvesen szólalt meg:

– Egyedül megyünk haza.

Elképedve álltam meg és vártam egy darabig, míg a két Denevér tovaröppent. Egy vállrándítással sétáltam el a Vorbeckweg felé. Minden próbálkozás, hogy a Denevérek viselkedését megjósoljuk, éppolyan értelmetlen, mint az a próbálkozás, hogy krumplics után kutassunk.”

„Fogalmakat, amelyeket nem értettem, a magam módján magyaráztam magamnak: ami egyformán cseng, annak egyforma értelme van. A sok félreértés ellenére, amit megéltem, nem ébredt bennem kétely e módszer hasznavehetőségét illetően. Megkövülten hagytam, hogy a szegényes felszín hasson rám. Évek óta meg voltam győződve róla, hogy a ZOB-ban állatok vannak.”

„A Cifraárnyaknál jó ideje okosnak számítottam, amin csodálkoztam ugyan, de amit időközben megtanultam értékelni. Mivel e jó hírnevemet nem kívántam csorbítani, nem faggatóztam túl gyakran érthetetlen kifejezések felől. Ez, mint kitaláltam ostobácska benyomást tenne.”

E mondatokat egy különös könyvből, egy másik világban élő ember gondolataiból idéztem, amely bepillantást enged az autisták világmegismerő, világértelmező folyamataiba. Feltárul előttünk egy rendkívül színes, izgalmas világ, amelyben a mi ér-

tékeink, gondolataink, érzelmeink csupa talányt jelentenek, megfejtésre váró rejtvenyfeladványok. Valószínű, hogy autista gyermekek és felnőttek többsége számára a mi világunk által produkált rejtvenyek megfejthetetlenek, s ezért saját világuk biztonságos zugaiba húzódnak vissza, és soha nem engednek bepillantást „kettős-jó sötétségükbe”. Mert mit is kezdhethénk mi azal a vággyal a mi világunkban, amit az alábbi részlet mutat be:

„Berobogtam a konyhába. Csak ne vesztegessük az időt. Felteptem az evőeszközös fiókot, a kanalakat belapátoltam a rozsdamentes mosogatóba, és mohón felkavartam a kanál tészát. Csodálatos! Gyúrtam és dagasztottam a kanálmasszát, míg az dübörgött és zengett. Nem tudtam abbahagyni. Keverni és lapátolni, keverni és lapátolni. A kanalak doboltak az acélon. Egy hétnyi eső és nap, talpalás és mártás feledésbe merült. Csak csirimp-csörömp-bing-bong-baiiiiig számított ebben a legbelül értékes pillanatban. A Borz fogta meg a vállam. Keverés és lapátolás rabságában voltam, nem tudtam abbahagyni. A Borz elhúzott a mosogatótól. Egy utolsó csörr-baiiiiigot suttogott oda nekem a kanál. Azután meghallottam a Borz felháborodott hangját.

– Ha elment az eszed, legjobb, ha kirakod magadra a táblát.

Most a Haha bukkant fel a konyhában.

– Micsoda pokoli láрма van itt?

– Cseteténknél kiégett egy biztosíték.

A Borz szabadon engedett. Az alkalom kedvező volt, a kanálgö-

